Euroopan unionin
virallinen lehti

FI
L-sarja

2024/2380

10.10.2024

EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMA (EU) 2024/2380,

annettu 11 päivänä huhtikuuta 2024,

joka sisältää huomautukset, jotka ovat erottamaton osa päätöstä vastuuvapauden myöntämisestä Euroopan suurteholaskennan yhteisyrityksen talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2022

EUROOPAN PARLAMENTTI, joka

— ottaa huomioon päätöksensä vastuuvapauden myöntämisestä Euroopan suurteholaskennan yhteisyrityksen talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2022,

— ottaa huomioon työjärjestyksen 100 artiklan ja liitteen V,

— ottaa huomioon talousarvion valvontavaliokunnan mietinnön (A9-0095/2024),

A. ottaa huomioon, että Luxemburgissa sijaitseva Euroopan suurteholaskennan yhteisyritys (EuroHPC) perustettiin vuoden 2018 lokakuussa ajanjaksoksi, joka päättyy 31. joulukuuta 2026 ([1]);

B. ottaa huomioon, että neuvosto hyväksyi heinäkuussa 2021 uuden perustamisasetuksen, jolla jatketaan yhteisyrityksen toiminta-aikaa ja toimeksiantoa monivuotisen rahoituskehyksen 2021–2027 yhteydessä siten, että toimikausi päättyy 31. joulukuuta 2033 ([2]);

C. ottaa huomioon, että yhteisyrityksen hallintoneuvosto hyväksyi uuden perustamisasetuksen mukaista uutta toimintaa ja rahoitusta sisältävän työohjelman vuosiksi 2021 ja 2022 vasta joulukuussa 2021, mikä viivästytti toiminnan toteuttamista, sisäisten valvontatoimien kehittämistä ja rekrytointia;

D. ottaa huomioon, että yhteisyritys on julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuus, joka mahdollistaa unionin, osallistujavaltioiden ja yksityisten osakkaiden resurssien yhdistämisen, jotta suurteholaskentaa voidaan kehittää ja ottaa käyttöön Euroopassa;

E. ottaa huomioon, että yhteisyrityksen osakkaat ovat komission edustama unioni, osallistujavaltiot sekä kolme yksityistä osakasta, joita edustavat suurteholaskennan eurooppalainen teknologiayhteisö (European Technology Platform for High Performance Computing), Big Data Value Association -yhteenliittymä ja eurooppalainen kvanttiteollisuuskonsortio (European Quantum Industry Consortium);

F. ottaa huomioon, että asetuksen (EU) 2018/1488 mukaan yhteisyrityksen osallistujavaltioiden ja yksityisten osakkaiden oli osallistuttava hallintomenojen maksamiseen vasta vuodesta 2024 alkaen; ottaa huomioon, että tämä kumottiin uudella asetuksella (EU) 2021/1173 ja että elokuusta 2021 alkaen hallintomenot on katettu unionin puolesta komission rahoitusosuuksilla (Horisontti 2020 -ohjelma ja Verkkojen Eurooppa 1 -väline);

G. ottaa huomioon, että yhteisyritykselle osoitetaan vuosien 2021–2027 monivuotisessa rahoituskehyksessä huomattavasti aiempaa enemmän varoja Horisontti Eurooppa -puiteohjelmasta, Digitaalinen Eurooppa -ohjelmasta ja Verkkojen Eurooppa -välineestä, millä tuetaan suurteholaskennan ja kvanttitietokoneiden hankintoja ja kehittämistä sekä supertietokoneinfrastruktuurien ajan tasalla pitämistä ja käyttöä;

H. ottaa huomioon, että yhteisyrityksen olisi avoimuuden lisäämiseksi ilmoitettava vuotuisissa tilinpäätöksissään relevantit tiedot osakkaiden ohjelmatason rahoitusosuuksista; ottaa huomioon, että yhteisyrityksen olisi esitettävä jokaisen niitä koskevan ohjelman osalta osakastyypeittäin kaikki osakkaiden saataville asettamat relevantit vuoden lopun tiedot, kuten tiettyä ohjelmaa varten säännöksissä asetetut rahoitusosuustavoitteet, saatujen rahoitusosuuksien arvo ja tehtyjen oikeudellisten sitoumusten arvo; toteaa, että yhteisyrityksen olisi parannettava edelleen avoimuutta;

([1]) Neuvoston asetus (EU) 2018/1488, annettu 28 päivänä syyskuuta 2018, Euroopan suurteholaskennan yhteisyrityksen perustamisesta (EUVL L 252, 8.10.2018, s. 1).

([2]) Neuvoston asetus (EU) 2021/1173, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2021, Euroopan suurteholaskennan yhteisyrityksen perustamisesta ja asetuksen (EU) 2018/1488 kumoamisesta (EUVL L 256, 19.7.2021, s. 3).

Yleistä

1. panee merkille, että tilintarkastustuomioistuin katsoo kertomuksessaan, että yhteisyrityksen tilinpäätös 31. joulukuuta 2022 päättyneeltä varainhoitovuodelta antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot sen taloudellisesta asemasta 31. päivältä joulukuuta 2022 sekä sen toimien tuloksista, rahavirroista ja nettovarallisuuden muutoksista päättyneeltä varainhoitovuodelta viraston varainhoitoasetuksen ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti; panee lisäksi merkille, että tilintarkastustuomioistuimen kertomuksen mukaan tilien perustana olevat toimet olivat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja sääntöjenmukaiset;

2. suhtautuu myönteisesti yhteisyrityksen tavoitteeseen suurteholaskentaekosysteemin kehittämisestä Eurooppaan ja siinä ottamaan rooliin;

3. panee kuitenkin merkille, että tilintarkastustuomioistuin arvioi rekrytointimenettelyiden laillisuuteen ja sääntöjenmukaisuuteen liittyvän riskin keskisuureksi yhteisyrityksen kohdalla, sillä sen oli palkattava nopeasti paljon henkilöstöä voidakseen toteuttaa laajennettua toimeksiantoaan ja toimiaan monivuotisen rahoituskehyksen 2021–2027 mukaisesti;

4. panee lisäksi merkille, että tilintarkastustuomioistuin arvioi riskin keskisuureksi yhteisyrityksen operatiivisista sopimuksista johtuvien menojen osalta, sillä sen raha-arvoltaan suuria sopimuksia koskevat hankintamenettelyt ovat monimutkaisia;

Talousarvio- ja varainhallinto

5. panee merkille, että vuonna 2022 ([3]) käytettävissä olevat maksumäärärahat olivat 629,9 miljoonaa euroa (348,2 miljoonaa euroa vuonna 2021) ja käytettävissä olevat maksusitoumusmäärärahat 1 374,5 miljoonaa euroa (753,4 miljoonaa euroa vuonna 2021); panee merkille, että käytettävissä olevat määrärahat sisältävät aiempien vuosien käyttämättömät määrärahat, jotka yhteisyritys on ottanut kuluvan varainhoitovuoden talousarvioon, sekä käyttötarkoitukseensa sidotut tulot ja uudelleen seuraavalle vuodelle kohdennetut määrärahat;

6. panee merkille, että tilintarkastustuomioistuin luokitteli budjettihallintoon kohdistuvan riskin keskisuureksi, koska supertietokoneiden hankintaprosessi on monimutkainen ja pitkällinen;

7. toteaa, että koska supertietokoneiden hankinta kestää pitkään, talousarvion toteutusaste vuonna 2022 oli alhainen sekä toimintatalousarvion osalta – maksusitoumusmäärärahojen käyttöaste oli 79 prosenttia ja maksumäärärahojen 24 prosenttia (2 prosenttia ja 47 prosenttia vuonna 2021) ([4]) – että hallinnollisen talousarvion osalta – hallinnollisten maksusitoumusmäärärahojen käyttöaste oli 45 prosenttia ja hallinnollisten maksumäärärahojen 37 prosenttia;

8. panee merkille ohjelmien täytäntöönpanoon liittyvät riskit, koska on mahdollista, että yhteisyritys ei saavuta yksityisten osakkaiden rahoitusosuuksille asetettua vähimmäistavoitetta ennen Horisontti 2020 -puiteohjelman päättymistä; ymmärtää, että yhteisyrityksen mukaan alhaisempia täytäntöönpanoasteita selittää se, että mukana on osallistujavaltioita;

9. panee merkille, että yhteisyritys käytti vain 45 prosenttia hallinnollisista maksusitoumusmäärärahoistaan ja 37 prosenttia hallinnollisista maksumäärärahoistaan vuonna 2022, mikä johtui osittain siitä, että yhteisyritys toteutti kunnianhimoisen vuoden 2022 rekrytointisuunnitelmansa vain osittain ja ettei se vuoden 2022 talousarviotaan suunnitellessaan kohdentanut uudelleen aiempien vuosien merkittäviä käyttämättömiä maksumäärärahoja; ymmärtää, että yhteisyrityksen uuden perustamisasetuksen myöhäinen hyväksyminen teki kunnianhimoisen rekrytointisuunnitelman toteuttamisesta mahdotonta;

10. on samaa mieltä tilintarkastustuomioistuimen kanssa siitä, että yhteisyrityksen olisi laadittava aiempien monivuotisten rahoituskehysten yhteydessä hyväksyttyjen hankkeiden toteuttamista koskeva toimintasuunnitelma, jossa on aikataulu hankkeiden päättämiselle;

([3]) Kokonaistalousarvio sisältää toimintatalousarvion (käytetään valittujen hankkeiden rahoittamiseen) ja hallinnollisen talousarvion (käytetään ohjelmatoimiston toimintojen rahoittamiseen) – konsolidoitu vuotuinen toimintakertomus 2022.

([4]) Vuoden 2021 toimintatalousarvion maksusitoumusmäärärahojen erittäin alhainen käyttöaste johtui suurelta osin siitä, että yhteisyrityksen toiminta käynnistyi monivuotisen rahoituskehyksen 2021–2027 yhteydessä viivästyneenä ja että komissio ja osallistujavaltiot siirsivät yhteisyritykselle 700 miljoonan euron varat joulukuussa 2021.

11. on huolestunut siitä, että tilintarkastustuomioistuimen arvion mukaan osakkaiden rahoitusosuuksista on saatavissa liian vähän ohjelmatason tietoa;

12. panee merkille, että yhteisyrityksen varainhoitovuoden 2022 tilinpäätökseen kirjattujen rahoitusosuuksien suuruus vaihtelee merkittävästi osakkaiden tyypistä (unioni vai yksityiset osakkaat) riippuen sen vuoksi, että unionin käteissuoritukset validoidaan ja kirjataan, kun ne maksetaan yhteisyritykselle hankkeen toteutuksen alkaessa, kun taas osakkaiden luontoissuoritukset kirjataan vasta, kun hankkeen toteutuksesta aiheutuneet kulut on validoitu ja ilmoitettu; on huolestunut siitä, että käteissuorituksina kirjatun määrän ja luontoissuorituksina kirjatun määrän välistä eroa ei selitetty riittävästi yhteisyrityksen varainhoitovuoden 2022 tilinpäätöksessä, ja tätä voitaisiin tulevaisuudessa parantaa antamalla tietoja osakkaiden oikeudellisten sitoumusten tilanteesta vuoden lopussa, kun huomioon otetaan tehdyt avustussopimukset ja muut sopimukset; on tyytyväinen, että yhteisyritys on sitoutunut tarkastelemaan asiaa kokonaisvaltaisesti ensi vuoden tilinpäätöksessä;

13. kehottaa yhteisyritystä esittämään tilinpäätöksessään tärkeitä tietoja osakkaidensa rahoitusosuuksista ohjelmatasolla, sillä näitä tietoja tarvitaan, jotta yhteisyrityksen saavutukset voidaan ilmoittaa kattavasti vuoden lopussa; panee erityisesti merkille, että yhteisyritys ei verrannut kultakin osakastyypiltä vuoden loppuun mennessä kussakin ohjelmassa saatuja rahoitusosuuksia kunkin ohjelman rahoitusosuuksille asetettuihin lakisääteisiin tavoitteisiin;

14. on huolestunut siitä tilintarkastustuomioistuimen havainnosta, että yksityisten osakkaiden suorittama rahoitusosuus ei saavuta vähimmäistavoitettaan ohjelman toteuttamisen päättymiseen mennessä ([5]);

15. panee tyytyväisenä merkille, että yhteisyritys oli vuoden 2022 lopussa sitonut täysimääräisesti unionin 526 miljoonan euron operatiivisen enimmäisrahoitusosuuden, joka koski Horisontti 2020 -puiteohjelmaa ja Verkkojen Eurooppa -välinettä (CEF 1) varten tehtyjä avustus- ja muita sopimuksia; panee huolestuneena merkille, että tästä noin 266,3 miljoonaa euroa (50,6 prosenttia) jää maksettavaksi tulevina vuosina sellaisten hankkeiden perusteella, jotka on vielä saatava päätökseen;

16. panee merkille, että osallistujavaltiot tekivät vuoden 2022 loppuun mennessä 447,3 miljoonan euron arvosta sopimusperusteisia sitoumuksia, jotka liittyivät yhteisyrityksen toimiin Horisontti 2020 -puiteohjelman ja CEF 1 -välineen yhteydessä; panee merkille, että ne ilmoittivat näiden sitoumusten osalta 124,8 miljoonan euron rahoitusosuuden yhteisyrityksen itse hankkimia esi-eksa-luokan ([6]) supertietokoneita varten sekä 38 miljoonan euron luontoissuoritukset, jotka koskivat isäntälaitosten operatiivisia kustannuksia; panee lisäksi merkille, että osallistujavaltiot maksoivat 48,2 miljoonaa euroa suoraan toimeksisaajille peta-luokan supertietokoneista, jotka yhteisyritys ja osallistujavaltiot hankkivat yhdessä; panee merkille, että jäljelle jäävä sitoumusten ja ilmoitettujen rahoitusosuuksien välinen erotus johtuu siitä, että osallistujavaltiot kirjaavat ja raportoivat kulunsa yhteisyritykselle vasta, kun niiden tukemat Horisontti 2020 -puiteohjelman hankkeet on saatu päätökseen;

17. panee kuitenkin merkille, että yhteisyrityksen yksityiset osakkaat olivat vuoden 2022 loppuun mennessä sitoneet ja ilmoittaneet vain 11 miljoonan euron arvosta (2,6 prosenttia) Horisontti 2020 -puiteohjelman hankkeisiin tarkoitettuja luontoissuorituksia, mikä on huomattavasti pienempi määrä kuin vähimmäistavoite 420 miljoonaa euroa ([7]), joka yksityisten osakkaiden pitäisi saavuttaa Horisontti 2020 -puiteohjelman loppuun mennessä; panee merkille, että tilintarkastustuomioistuin havaitsi, että yhteisyrityksen nykyiset Horisontti 2020 -puiteohjelman avustustoimiin liittyvät rahoitusjärjestelyt antavat yksityisille osakkaille mahdollisuuden osoittaa luontoissuorituksia vain yhteen hanketyyppiin (innovointihankkeisiin ja enintään 30 prosenttiin hankekuluista); toteaa, että yhteisyrityksen rahoitusjärjestelyillä ei siis kyetty saamaan yksityisten osakkaiden luontoissuorituksia tasolle, joka vastaisi sen perustamisasetuksessa Horisontti 2020 -puiteohjelmaa varten asetettua tavoitetta;

18. pelkää, että yhteisyrityksen operatiivisiin toimiin tarkoitettujen yksityisten osakkaiden luontoissuoritusten merkittävä väheneminen vaarantaa yhteisyritykselle osoitettujen tutkimus- ja innovointiohjelman (Horisontti 2020) osien täysimääräisen toteutumisen;

([5]) Jotta yhteisyrityksen saavutuksista Horisontti 2020 -puiteohjelman ja CEF 1 -välineen yhteydessä saataisiin kattava kuva, on otettava huomioon myös se, missä määrin yhteisyrityksen osakkaita koskevien operatiivisten velvoitteiden osalta on tähän mennessä tehty avustus- ja muita sopimuksia.

([6]) Eksa-luokan laskennalla tarkoitetaan laskentajärjestelmiä, joiden laskunopeus on vähintään ”1018 standardin IEEE-754 mukaista kaksinkertaisen tarkkuuden (64 bittistä) toimitusta (kerto- tai yhteenlaskutoimitusta) sekunnissa”; se on supertietokoneen suorituskyvyn mittari.

([7]) Asetuksessa (EU) 2021/1173 asetettu vähimmäistavoite.

19. on samaa mieltä tilintarkastustuomioistuimen kanssa siitä, että yhteisyrityksen olisi varmistettava, että monivuotiselle rahoituskehykselle 2021–2027 asetetut yksityisten osakkaiden rahoitusosuustavoitteet saavutetaan, ja tätä varten vuosittain seurattava ohjelman strategisen toteutussuunnitelman perusteella kunkin yksityisen osakkaan rahoitustavoitteen saavuttamista;

20. toteaa, että neuvoston asetuksen (EU) 2021/1173 ([8]) mukaan yhteisyrityksen on toteutettava hankkeet, joiden arvo on seitsemän miljardia euroa, josta kolme miljardia euroa olisi saatava osallistujavaltioilta ja 900 miljoonaa euroa yksityisiltä osakkailta käteissuorituksina ja luontoissuorituksina; on tyytyväinen, että määrä on merkittävästi suurempi kuin aiempaan monivuotiseen rahoituskehykseen sisältyneet noin 1,4 miljardia euroa; pitää kuitenkin valitettavana, että yhteisyrityksen rahoitusjärjestelyt pysyvät entisellään monivuotisen rahoituskehyksen 2021–2027 aikana, joten on olemassa suuri riski, että yhteisyritys ei saavuta yksityisille osakkaille uudessa perustamisasetuksessa määritettyä rahoitustavoitetta; kehottaa komissiota uudelleenarvioimaan uudessa perustamisasetuksessa yksityisten osakkaiden rahoitusosuuksille asetetut tavoitteet;

Hankinnat ja henkilöstö

21. on huolestunut siitä, että yhteisyrityksen pitkällinen supertietokoneiden hankintaprosessi, jossa on noudatettava EU:n varainhoitoasetusta, hankaloitti vuoden 2022 toimintatalousarvion toteuttamista merkittävästi; on tietoinen, että myös viivästykset isäntälaitoksissa ja keskeisten komponenttien toimitusvaikeudet alensivat toteutusastetta;

22. panee merkille, että operatiivisten maksusitoumusmäärärahojen alhaisemman käyttöasteen syynä oli se, ettei yhteisyritys voinut tehdä merkittävää kokonaissitoumusta, joka liittyi eksa-luokan tietokoneen vastaanottosopimukseen, mikä puolestaan johtui siitä, että neuvottelut osallistujavaltioiden ja isännöintiyhteenliittymän kanssa venyivät;

23. panee lisäksi merkille, että operatiivisten maksumäärärahojen käyttöaste oli alhainen pääasiassa seuraavista syistä: i) esi-eksa-luokan tietokoneiden viimeistely viivästyi, mikä esti yhteisyrityksen toiminta-avustuksiin liittyvien välimaksujen suorittamisen; ii) supertietokoneiden hankinnassa ilmeni viiveitä, joiden vuoksi ennakkomaksuja ei voitu maksaa; iii) hyperkonnektiivisuutta koskeva CEF 2 -välineen ehdotuspyyntö lykättiin tarvittavan ennakkotutkimuksen takia vuoteen 2023; ja iv) käynnissä olevia tutkimustoimia koskevat edunsaajien kuluilmoitukset viivästyivät;

24. panee merkille, että tilintarkastustuomioistuimen kertomuksen mukaan komission sisäinen tarkastus (IAS) teki rajoitetun arvioinnin yhteisyrityksen henkilöstöresurssien hallinnoinnista vuonna 2022; panee merkille, että arvioinnissa todettiin rekrytointien suunnittelun osalta, että yhteisyritykseltä puuttui resurssitarpeista laadittu dokumentoitu analyysi, joka pohjautuisi luotettavaan ennakkoarvioon työmäärästä ja jota käyttäen aiotut rekrytoinnit olisi voitu priorisoida paremmin;

25. panee merkille, että yhteisyritys vastasi arvioon laatimalla joulukuussa 2022 toimintasuunnitelman, jonka komission sisäinen tarkastus katsoi riittäväksi;

26. panee merkille, että yhteisyrityksen henkilöstömäärä monivuotisen rahoituskehyksen 2021–2027 ajaksi vahvistettiin rahoitusselvityksissä, jotka sisältyivät komission ehdotukseen uudeksi perustamisasetukseksi ([9]); panee lisäksi merkille, että jotta yhteisyritys voisi hyödyntää noin seitsemän miljardin euron määrän monivuotisen rahoituskehyksen 2021–2027 aikana, sille myönnettiin 39 lisätointa, joita koskeva rekrytointi oli tarkoitus hoitaa viimeistään vuonna 2023;

27. panee huolestuneena merkille, että yhteisyritys oli vuoden 2022 loppuun mennessä palkannut vain kahdeksan uutta työntekijää ja vuoden 2023 puoliväliin mennessä 20 uutta työntekijää, eikä se siten saavuttanut vuoden 2022 rekrytointitavoitettaan ([10]); panee merkille, että tilintarkastustuomioistuimen mukaan tämä tilanne vaikutti kielteisesti vuoden 2022 hallintotalousarvion täytäntöönpanoon; on kuitenkin tyytyväinen yhteisyrityksen henkilöstön sukupuolijakaumaan vuonna 2022;

([8]) Uudessa perustamisasetuksessa kumottiin osallistujavaltioiden ja yksityisten osakkaiden velvollisuus osallistua hallintomenojen maksamiseen.

([9]) COM(2020)0569.

([10]) Konsolidoidun vuotuisen toimintakertomuksen 2022 mukaan 24 kokopäivätyöntekijää pääjohtaja mukaan luettuna 31. joulukuuta 2022.

28. panee merkille, että sopimussuhteisen henkilöstön osuus pysyi suurena – 70 prosentissa vuoden 2022 lopussa;

29. korostaa, että keskeisen henkilöstön puuttuminen voi vaikuttaa kielteisesti yhteisyrityksen toiminnan jatkuvuuteen ja sen tavoitteiden saavuttamiseen, kun otetaan huomioon, että hankkeet ovat luonteeltaan hyvin teknisiä ja tarvitaan erittäin pätevää henkilöstöä, jolla on erittäin pitkälle menevää erityistietämystä;

Hallinto- ja valvontajärjestelmät

30. panee merkille, että Horisontti 2020 -puiteohjelman ja Horisontti Eurooppa -puiteohjelman osarahoittamien menojen jälkitarkastuksista vastaa komission tutkimuksen ja innovoinnin pääosaston yhteinen tarkastus; panee merkille, että Horisontti 2020 -puiteohjelman yhteisrahoitettujen menojen (selvitetyt ennakkomaksut ja loppumaksut) osalta yhteisyritys raportoi edustavaksi virhetasoksi 2,3 prosenttia ja jäännösvirhetasoksi 1,9 prosenttia ([11]);

31. kehottaa yhteisyritystä sisällyttämään sisäisen valvonnan järjestelmäänsä erityisiä jälkitarkastuksia CEF-välineestä osarahoitetuille menoille, jotka johtuvat supertietokoneiden hankinnasta; panee lisäksi merkille, että Horisontti Eurooppa -puiteohjelman jälkitarkastukset ovat vielä tekemättä, sillä ensimmäiset välimaksut on tarkoitus suorittaa vasta vuonna 2024;

32. panee merkille, että tilintarkastustuomioistuimen kertomuksen mukaan yhteisyritys kohdisti riskiperusteisia ennakkotarkastuksia tapauskohtaisesti hankkeisiin, joihin mahdollisesti liittyi riskejä, ja että se ei ollut vielä soveltanut ennakkotarkastuksiin jäsenneltyä riskiperusteista lähestymistapaa vuoden 2022 loppuun mennessä; panee erityisesti merkille, että yhteisyritys ei etenkään ollut ottanut kohdennettujen riskinarviointien avulla yksilöityjä suuren riskin aiheuttavia tekijöitä huomioon ennakkotarkastusten yhteydessä; panee lisäksi merkille, että se ei ollut kehittänyt sisäisiä käytännön ohjeita siitä, miten riskiperusteinen seuranta olisi toteutettava, eikä myöskään antanut henkilöstölle ohjeita COMPASS-järjestelmän ([12]) riskinhallintamoduulin käyttötavoista;

33. on samaa mieltä tilintarkastustuomioistuimen kanssa siitä, että yhteisyrityksen olisi sovellettava jäsenneltyä riskiperusteista lähestymistapaa ennakkotarkastuksiin, jotka kattavat olennaiset hankkeisiin ja edunsaajiin liittyvät riskit; on lisäksi samaa mieltä siitä, että yhteisyrityksen pitäisi kehittää sisäiset käytännön ohjeet siitä, miten riskiperusteinen seuranta toteutetaan hankkeiden ja edunsaajien tasolla ja miten henkilöstön pitäisi käyttää COMPASS-järjestelmän riskinhallinmoduulia;

34. panee huolestuneena merkille, että yksityiskohtainen analyysi, jonka tilintarkastustuomioistuin teki yhteisyritysten tehostetusti seuraamista tapauksista poimitun otoksen pohjalta, toi esiin useita puutteita, jotka hankaloittivat vaikuttavaa ja tehokasta seurantaa; panee lisäksi merkille, että yksilöityihin riskeihin liittyviä erityisiä valvontatoimia ei ollut määritelty yhteisyrityksessä tai niiden toteuttamiselle ei ollut asetettu määräpäivää;

35. yhtyy tilintarkastustuomioistuimen näkemykseen siitä, että yhteisyrityksen pitäisi varmistaa, että kaikkiin tehostetun seurannan toimiin liittyy erityisiä valvontatoimia, jotka koskevat yksilöityjä riskejä, ja että tehostetun seurannan toimien tilanne tarkistetaan ennalta asetettuna määräajankohtana;

36. kiinnittää huomiota siihen, että yhteisyrityksen edunsaajarakenne ja/tai hankerakenne muuttuu merkittävästi Horisontti Eurooppa -puiteohjelmassa (pk-yritysten, uusien toimijoiden ja laajojen konsortioiden määrä on esimerkiksi suurempi) ja että lisäksi Horisontti Eurooppa -puiteohjelmassa on vaatimuksena, että toimiin käytetään vain avoimia ehdotuspyyntömenettelyjä; korostaa siksi, että tästä syystä voi olla, että aiemmissa ohjelmissa yksilöidyt riskitekijät eivät ole enää relevantteja ja uusia riskitekijöitä voi ilmetä;

([11]) Horisontti Eurooppa -puiteohjelman ja Digitaalinen Eurooppa -ohjelman osalta ei ilmoitettu havaittuja virheitä vuonna 2021, koska asiaan liittyviä menoja ei ollut, toteutettujen toimien riski oli vähäinen eikä avustusten osalta ollut saatavilla jälkitarkastusten tuloksia.

([12]) Komission sähköinen avustusjärjestelmä.

Aiempina vuosina esitettyjen huomautusten seuranta

37. panee merkille, että yhteisyritysten erityisvuosikertomuksissa esitetyt huomautukset ovat itse asiassa tilintarkastustuomioistuimen suosituksia, joita ei ole sidottu aikaan; toteaa, että tilintarkastustuomioistuin seuraa näitä huomautuksia vuosittain arvioimalla, onko niiden tilanne ”käsittely kesken” vai ”käsittely päätetty”;

38. panee merkille, että tilintarkastustuomioistuimen vuosina 2020 ja 2021 antamasta yhdeksästä huomautuksesta vain kahden (vuodelta 2021) käsittely on päättynyt;

39. panee merkille, että jäljelle jäävät huomautukset liittyvät muun muassa i) luontoissuoritusten validointiin ja todentamiseen, ii) henkilöstön rekrytointiin, iii) yksityisten osakkaiden alhaisiin rahoitusosuuksiin ja iv) alhaisiin täytäntöönpanoasteisiin;

40. toteaa, että yhteisyritys panee vastauksessaan merkille tilintarkastustuomioistuimen huomautukset ja ilmoittaa korjaavansa asiat kokonaisuudessaan vuoden 2023 tilinpäätöksessä.